

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Trestní právo procesní

Zahrnuje právní normy, které upravují TRESTNÍ ŘÍZENÍ.

To znamená, že upravuje :

- postup při zjišťování trestných činů a jejich pachatelů
- postup při soudním řízení
- postup při výkonu uložených trestů

Hlavním pramenem trestního práva procesního je TRESTNÍ ŘÁD.

Průběh trestního řízení :

1. Přípravné řízení
2. Předběžné projednání obžaloby
3. Hlavní líčení
4. Odvolací řízení
5. Vykonávací řízení

Popis fungování jednotlivých fází trestního řízení

1. Přípravné řízení

Orgány činné v trestním řízení

policejní orgán (kriminální) – vyšetřovatel Policie ČR – státní zástupce (žalobce) – soudce

- Policejní orgán (kriminální) provede výslech a je zahájeno TRESTNÍ ŘÍZENÍ a to jeho první fáze tzv. PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ (shromažďování důkazů), důkazy pak předá vyšetřovateli policie ČR.

- Vyšetřovatel Policie ČR proti podezřelému vznese obvinění, tím se z podezřelého stane obviněný. Začne jeho trestní stíhání.
Obviněný má právo na obhájce, není povinen při výslechu vypovídat a být nucen k výpovědi a doznání.

V této fázi vyšetřování je možné na obviněného uvalit vazbu. Důvody pro uvalení vazby :

1. aby obviněný nepokračoval ve své trestné činnosti
2. aby se neskrýval
3. aby neovlivňoval svědky

Policie má právo zadržovat podezřelého 48 hodin bez povolení soudu, pak musí vyšetřovatel podat návrh na uvalení vazby státnímu zástupci a ten o to požádá soud.
Vyšetřovatel shromáždí všechny důkazy, uzavře vyšetřovací spis a předá ho státnímu zástupci.

- Státní zástupce na podkladě vyšetřovacího spisu vypracuje obžalobu, navrhne druh a výši trestu a podá ji soudu.
- Soud (v dalším stadiu pokračuje trestní řízení před soudem).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Soustava obecných soudů v České republice

V České republice existuje 4.-stupňová organizace soudů.

1. Okresní soudy (v Praze Obvodní soud, v Brně Městský soud)
2. Krajské soudy (v Praze Městský soud)
3. Vrchní soudy (Olomouc, Praha)
4. Nejvyšší soud (Brno)

Soudní řízení je dvouinstanční – dvoustupňové.

1. OKRESNÍ SOUDY působí jako soudy 1.stupně (soudy 1.instance). Ale u závažných trestných činů, kde je dolní hranice trestní sazby 5 let je soudem 1.stupně KRAJSKÝ SOUD.
2. KRAJSKÉ SOUDY působí jako soudy 2.stupně (soudy 2.instance) – ODVOLACÍ ve věcech, o kterých rozhodovaly okresní soudy jakožto soudy 1.stupně. Nebo je soudem 1.stupně v případech uvedených v bodě 1.
3. VRCHNÍ SOUDY působí jako soudy 2.stupně – ODVOLACÍ ve věcech, o kterých rozhodovaly krajské soudy jakožto soudy 1.stupně.
4. NEJVYŠŠÍ SOUD ČR rozhoduje o mimořádných opravných prostředcích proti rozhodnutí vrchních soudů.

Místně příslušný je soud, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán.

Věcně příslušný je okresní soud, u závažných trestných činů je to krajský soud.

Správní soudnictví

Je jen částečně odděleno od systému obecných soudů.

Ve správním soudnictví rozhodují soudy o správních žalobách fyzických a právnických osob, které se domáhají ochrany před nezákonným rozhodnutím orgánů veřejné moci.

Soudní řízení správní je dvouinstanční – dvoustupňové.

1. KRAJSKÉ SOUDY (zvláštní senáty a samosoudci) rozhodují v prvním stupni a jejich rozhodnutí jsou bezprostředně pravomocné a vykonatelné.
2. NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD projednává tzv. kasační stížnosti, které jsou obdobou dovolání v případech napadení rozhodnutí krajského soudu.

Nejvyšší správní soud sídlí v Brně a dále mimo jiné rozhoduje ve věcech volebních (např. v červnu 2010 zamítl všech 55 stížností k průběhu voleb do Poslanecké sněmovny), ve věcech rozpuštění politických stran a hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti. Je také kárným soudem pro řízení ve věcech soudců, státních zástupců a exekutorů.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Poznámka :

ÚSTAVNÍ SOUD je specializovaný autonomní státní orgán, který není součástí soustavy obecných soudů. Jeho úkolem je zejména chránit práva vyplývající z Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod. Dále posuzuje soulad mezinárodních smluv s Ústavou ČR v průběhu ratifikace (tj. schvalování). Rozhoduje ve věcech týkajících se volebního práva.

Je tvořen patnácti soudci. Jmenuje je prezident republiky na dobu deseti let.

Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

2. Předběžné projednání obžaloby

Koná se pouze v případech uvedených v zákoně. Například pokud věc není dostatečně objasněna za všech hledisek. Předběžné projednání obžaloby je vždy neveřejné.

3. Hlavní líčení

V této fázi soud rozhoduje o vině obžalovaného a o druhu a výši trestu za spáchaný trestný čin.

Soudce může také obžalovaného zprostit obžaloby.

V některých případech může hlavní líčení skončit vrácením věci státnímu zástupci nebo zastavením či přerušením stíhání.

Hlavní líčení je veřejné.

4. Odvolací řízení

Proti rozsudku soudu 1. stupně (1. instance) se mohou odvolat obě strany, tedy jak žalující tak žalovaná. Buď na místě ihned po vynesení rozsudku nebo písemně.

K Nejvyššímu soudu lze podat dovolání v případě, že soud 2. stupně (2. instance) - tedy odvolací, odvolání zamítl.

5. Vykonávací řízení

Trestní řád přesně stanoví, jak se jednotlivé druhy trestů vykonávají. Doba vazby se započítává do výkonu trestu odnětí svobody.

Tresty se zaznamenávají do Rejstříku trestů, který vede Nejvyšší státní zastupitelství v Praze.

Vězeňská služba České republiky patří pod ministerstvo spravedlnosti.

Podle přísnosti vězeňského řádu rozlišujeme 4 typy věznic :

1. Věznice s dohledem (pachatelé odsouzeni za přečiny, nedbalostní trestné činy)
2. Věznice s dozorem
3. Věznice s ostrahou
4. Věznice se zvýšenou ostrahou (pro zvlášť nebezpečné pachatele, recidivisty)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Otázky a úkoly :

1. Kde sídlí v Ostravě jednotlivé typy soudů?
2. Vyhledejte konkrétní příklady, kterými se zabýval Ústavní soud v posledních dvou letech.
3. Jak rozhodl Ústavní soud v případě Lisabonské smlouvy?
4. Jaká jsou další synonyma pro výraz státní zástupce?
5. Existují speciální věznice pro ženy a pro mladistvé?
6. Zkuste vyhledat konkrétní příklady tzv.justičních omylů.
7. Pokuste se uvést konkrétní příklady, kdy byl obžalovaný zproštěn obžaloby např. kvůli nedostatku důkazů apod.
8. Jaká je zákonná lhůta pro podávání volebních stížností?
9. Najděte na webových stránkách Nejvyššího správního soudu /www.nsssoud.cz/ příklady zamítnutých kasačních stížností (např. dne 31.3.2010 Nejvyšší správní soud zamítl stížnosti největších velkoobchodních dodavatelů..... léčiv v ČR. Tím definitivně potvrdil rozhodnutí předsedy Úřadu na ochranu hospodářské soutěže ze dne 12.11.2007, který jim za narušení hospodářské soutěže na trhu velkoobchodní distribuce léčiv do lékáren uložil pokuty v celkové výši 113 064 000 Kč).
10. Která z následujících možností není součástí systému obecných soudů?
 - a/ okresní soudy
 - b/ vrchní soudy
 - c/ Nejvyšší správní soud
 - d/ Ústavní soud